

Brytpunktssamtal

Staffan Lundström, Docent, Överläkare
Palliativt Centrum och FoUU-enheten Stockholms Sjukhem
Karolinska Institutet, Stockholm

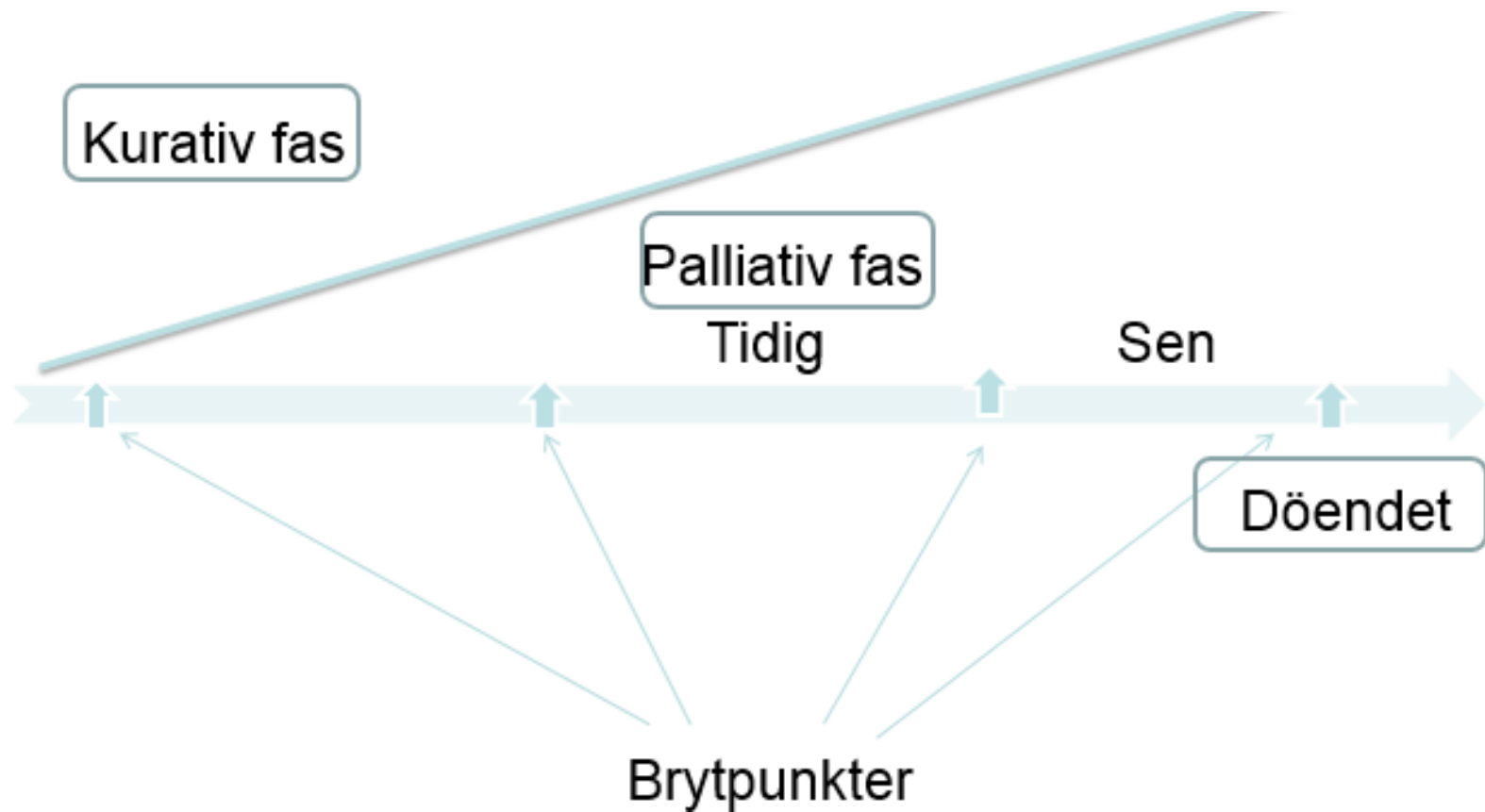
Ämnen:

- Brytpunktsbedömning
- Brytpunktssamtal
 - Definition
 - Utmaningar
 - Vinster med brytpunktsamtal
- Hur ser det ut i Sverige idag?

Brytpunktsbedömning

- Läkarens ansvar att bedöma var i ett sjukdomsförlopp patienten befinner sig
- Skapar förutsättning för:
 - Utifrån ett professionellt perspektiv kunna rekommendera bästa möjliga vård
 - Underlag för dialog om den fortsatta vårdens innehåll och målsättning

Olika faser

Brytpunkt - definition

- En gräns där vården **ändrar inriktning och mål**
 - byte av behandlingsintention, kurativ-palliativ
 - övergång livsförlängande till lindrande behandling
 - övergång till vård i livets slutskede
- Ofta inte distinkt, mer en **process över tid** med successiv förskjutning av vårdens mål.
- Engagerar **hela teamet** runt patienten

Patientens brytpunkt

Inte alltid densamma som vår...

- Inte orka äta
- Inte klara hygien
- Få kvarliggande urinkateter (KAD)
- Inte klara förflyttning eller bli rullstolsbunden
- Inte kunna åka till sommarstugan

Brytpunktssamtal - definition

Brytpunktssamtal vid övergång till palliativ vård i livets slutskede:

Socialstyrelsens termbank: samtal mellan ansvarig eller tjänstgörande läkare och patient om ställningstagandet att övergå till palliativ vård i livets slutskede, där innehållet i den fortsatta vården diskuteras utifrån patientens tillstånd, behov och önskemål.

Om det är i enlighet med patientens önskemål erbjuds närstående att delta.

Brytpunktssamtal

- Engelsk term?
 - *Information about transition to end-of-life care*
 - *Advance care planning (tillämpligt om personen inte kan kommunicera sina önskemål)*

Brytpunktssamtal

- Leds av behandlingsansvarig läkare. Sjuksköterska gärna närvarande
- Närstående med om patienten önskar
- Hur tänker patienten kring sin sjukdom?
- Information om att:
 - Patienten befinner sig i livets slutskede
 - Gagnas inte av livsförlängande behandling
 - Vården är nu inriktad på livskvalitet och symtomlindring
- Patientens önskemål vid ytterligare försämring – vårdplats, hjälpinsatser?
- Samtalet dokumenteras i den medicinska journalen

Brytpunktssamtal

- Vägleder patienten och närstående till en djupare förståelse av sjukdomsläget
- Bör ske i den sjukes takt
- Ofta krävs upprepade samtal
- Ger möjlighet att påverka hur den sista tiden ska vara
- Ett bra förhållningssätt gör det möjligt för patient och närstående att acceptera budskapet kognitivt och emotionellt
- Svenska Hälso- och sjukvårdslagen § 2b:
Patienten ska ges en individuellt anpassad information om sitt hälsotillstånd och om de metoder för undersökning, vård och behandling som finns.
- Förutsätter en aktiv läkarmedverkan!

Brytpunktssamtal

- Utmaning för läkaren
 - Det är svårt ibland att se att någon faktiskt är döende
 - Kan kännas som ett nederlag att avsluta behandling
 - Rädd att ha fel och "göra bort sig"
 - Rädd att ta ifrån patienten hoppet
 - Enklare att fortsätta som inget hänt, risk för ett överoptimistiskt förhållningssätt
 - Egen dödsrädsla

Brytpunktssamtal

- Utmaning för patienten
 - Svårt att ta in, känslösamt
 - Väcker många frågor om framtiden
 - Hoppet förändras
 - Vill inte oroa doktorn

Vinster vid god kommunikation/information

Patient- och närståendeperspektiv

- Minskad osäkerhet, oro och ångest
- Ökad följsamhet till behandling
- Bättre symtomkontroll
- Ökad livskvalitet
- Kan ge hopp och ökad balans i tillvaron
- Tid att förbereda sig och avsluta sitt liv
- Underlättar närståendes sorgprocess
- Utebliven information skapar hjälplöshet och dålig beredskap när patienten dör

Vinster vid god kommunikation/information

Vårt perspektiv – läkare/sjuksköterskor

- Bättre samsyn och samverkan
- Minskad stress
- Minskad emotionell trötthet
- Mer nöjd på jobbet och mer nöjd med sin prestation
- Remiss till palliativ vård i rätt tid
- ...och hälsoekonomiska vinster...

Brytpunktssamtal och hopp

Samtal kring sjukdomens begränsningar och möjligt framtidsscenario hjälper patienten till ökad förståelse av situationen och skapar möjligheter till ett mer realistiskt hopp.

Brytpunktssamtal - evidens

- Förekomst av brytpunktssamtal i livets slutskede samvarierar med bättre vård i livets slutskede.

Lundqvist G, Rasmussen BH, Axelsson B: *Information of imminent death or not – does it make a difference?* J Clin Oncology 2011; Oct 10, 29 (29): 3927-31

- Samtal om prognos leder till ökad livskvalitet, färre depressioner och förlängd överlevnad

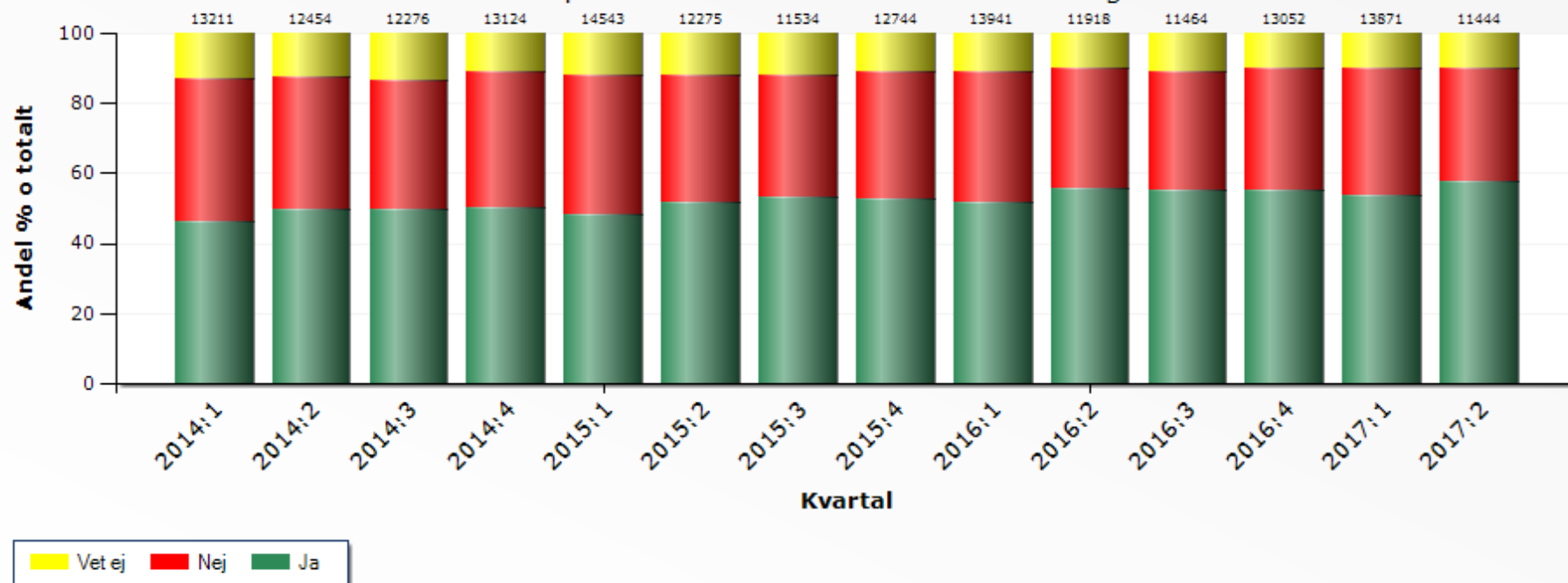
Jackson VA et al: *The cultivation of prognostic awareness through the provision of early palliative care in the ambulatory setting: a communication guide.* Journal of Palliative Medicine 2013 Aug; 16(8):894-900.

Brytpunktssamtal – riktlinjer

- Nationella Vårdprogrammet för palliativ vård i livets slutskede (2016)
- Nationellt kunskapsstöd för god palliativ vård i livets slutskede (Socialstyrelsen 2013)
- Termer, begrepp, indikatorer
- Svenska Palliativregistret (bl a video) www.palliativ.se

Brytpunktssamtal Sverige 2014 - 2017

Dokumenterad läkarinformation till patienten
under perioden 2014:1 - 2017:2 i Hela Sverige

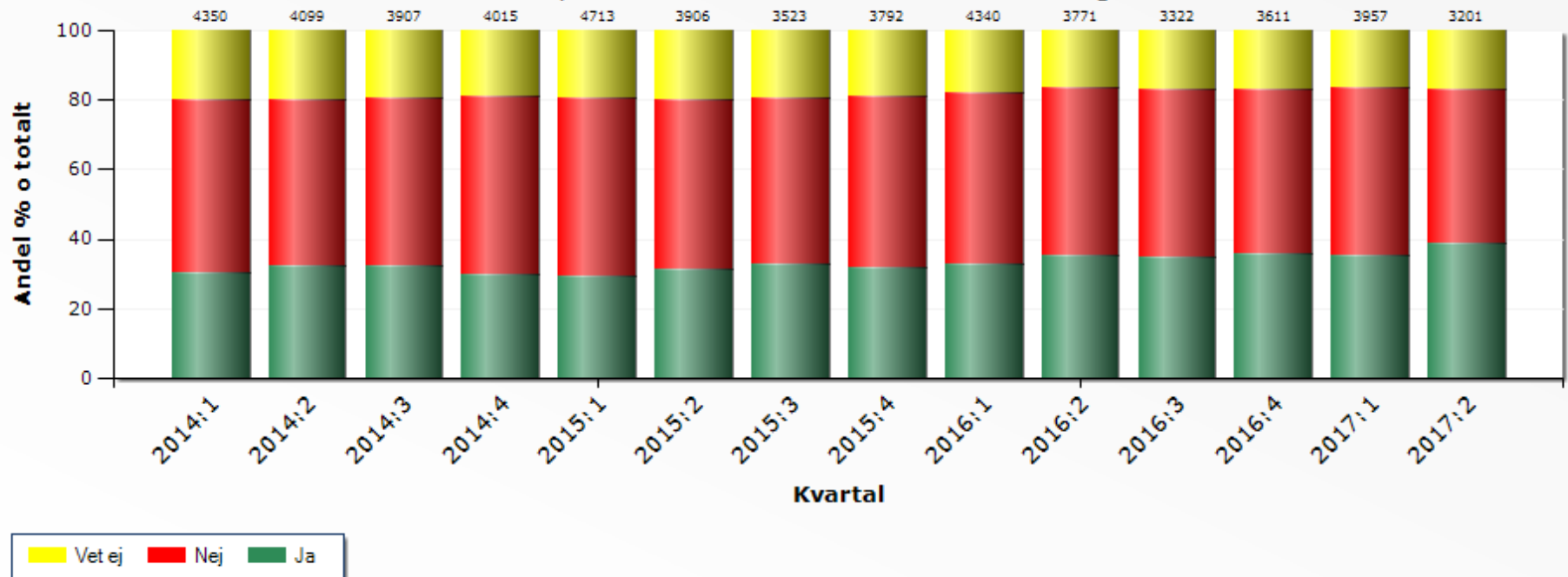

Detta är en modifierad rapport

Svenska Palliativregistret 2017-09-05

Sjukhus 2014 - 2017

Dokumenterad läkarinformation till patienten
under perioden 2014:1 - 2017:2 i Hela Sverige

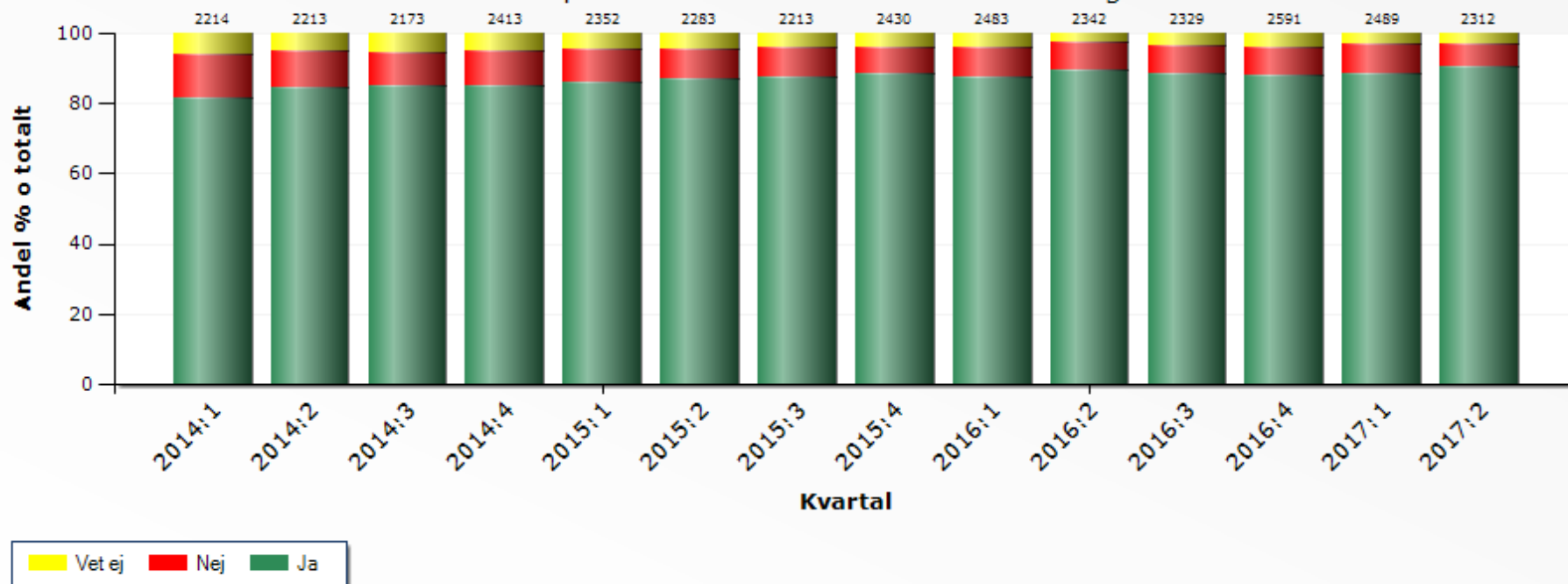

Detta är en modifierad rapport

Svenska Palliativregistret 2017-09-05

Specialiserad palliativ vård 2014 - 2017

Dokumenterad läkarinformation till patienten
under perioden 2014:1 - 2017:2 i Hela Sverige

Detta är en modifierad rapport

Svenska Palliativregistret 2017-09-05

Sammanfattning

- Identifiera brytpunkterna och skapa samtal
- Prognostiska samtal är viktiga för "hoppet"
- Andelen personer i Sverige som får ett brytpunktssamtal i livets slutskede ökar